

PÅSKEMEDITASJONER

FORVANDLINGAR

Blinde ser, lamme går, spedalske blir reine og døve høyrer

MATT. II.5

Døyparen Johannes sat i fengsel. Han hadde brukt heile livet sitt til å vitna om Messias, som det jødiske folket venta på. No var han i tvil:
Var Jesus den som skulle koma?

Jesus ga ikkje eit direkte svar. Han fortalde berre om forvandlingar som hadde skjedd med enkelt-menneske som hadde fått møte han: Blinde ser, lamme går, spedalske blir reine og døve høyrer. Då Johannes høyrde desse orda, fekk han frimot til vidare teneste.

Diakoni skaper forvandling. Dette var ein viktig motivasjon for dei som grunnla Diakonhjemmet for 125 år sidan. Det byrja med ei lita gruppe menn som skulle utdanne seg til diakoner. 125 år seinare er Diakonhjemmet både sjukehus, høgskule, sjukeheim, sjukehusapotek og barnehagar.

Men framleis står Diakonhjemmet i den same forvandlingstenesta. Menneske vert utfordra og utrusta til teneste, og menneske som strir med sjukdom, får heiling.

Forvandling er temaet for påskeheftet i år. For å markere at det er 125 år sidan diakonutdanninga vart skipa, har vi invitert diakonar utdanna ved Diakonhjemmet til å fortelje frå si teneste. Kva slags forvandlingar har dei sett og opplevd? Kunstnaren Eli Hovdenak har gitt temaet eit visuelt uttrykk. Med humor og varme gjev ho oss eit nytt blikk for forvandlingar som skjer både i naturen og i påskeforteljinga.

Forvandling er også påskebodskapens utspring og kjerne. Som naturen går frå død til liv, går Kristi kontrastfylte vandring frå folkets hylling til stiftinga av nattverdsfellesskapen, krossdød og oppstode. Slik forvandler han livsvilkåra for menneske og gjev von om liv og framtid i hans fellesskap.

Signa påsketid!

IDAR MAGNE HOLME

Forstandar / administrerende direktør

Og jeg kan være vimsete som damp, hard som stål,
innesluttet som en vanddam, ødeleggende som en flodbølge
og gavmild som en rislende bekk. Hvorfor jeg ikke oftere er
det siste, forstår jeg ikke, og jeg skjønner heller ikke hvorfor
du elsker meg uansett. Men det gjør du.

STAVEN

Eg fylgjer konturane av ei solmerka skiløype på skaren opp til Hjerkinnhø. Går ein ekstra runde før eg når varden på toppen. Snur meg fleire gonger og lèt auga vandre vestover i retning Snøhetta. Ser nordover til fjell og toppar eg ikkje kjenner namna på. Det er langfredag denne dagen, og tankane går til dei siste orda Jesus sa på korset:
Far, i dine hender gjev eg mi ånd!

Med stor fart slepper eg meg nedover bakkane til Hjerkin fjellstue. Sola steikar. Her har mange gått føre meg. Hit har eg teke turen i dag. Fleire gonger er eg nær ved å miste styringa på skiene. Takka vere skistaven finn eg attende til balansepunktet. *Var det slik pilegrimane opplevde tilveret langs den same leia over Dovrefell, med ein vindskeiv stav i ei sliten hand?*

Eg justerer retninga og lèt tankane finne vegen, til ein trufast ven på leit etter stav og retning. Over fleire dagar sat eg ved sjukesenga. Medan helsepersonell, familie og vener freista å halde livsvona oppe, fekk eg bli med inn i eit rikt liv med mange prøvingar. Trekte fram minna frå skulegang, leik og tidlege arbeidsår. stoppa opp ved noko han hadde halde på avstand. I sjukesenga, med livet på sitt skjøraste, skimtar han konturane av ei usynleg gåve frå barndomsheimen. Når livet og løyndomane passerer i ein sakte flytande revy, trer ho fram og får både namn og form. Så har ho altså vore der heile tida, trass i alle forsøk på å halde ho unna. Dei tallause spørsmåla, pakka inn i ein usynleg parentes: *Var ho god nok, barnetrua mi?*

Sakte, men sikkert, går parentesen i oppløysing. Blir erstatta av noko nytt og sterkt. Eit bilete av *staven* trer fram. Noko å halde seg fast i. Sterk nok til å møte dagane som skal kome. Handfast nok til å bære livet slik det er.

TROND KLAAPPE

Menighetspedagog i Gausdal og Øyer
og masterstudent i diakoni ved Diakonhjemmet

hva ser du der ute, søster?
er dette slutten
eller begynnelsen?

FREDFYLT KAOS

Vi var på vei inn i Sulsted kirke i Nord-Jylland. En dansk kateket og en norsk diakon. Og to konfirmandtgrupper. Det var en felles leir, og nå gudstjeneste. Den norske diakonen bemerker at hjemme ville det ikke vært naturlig med nattverd ved en slik gudstjeneste. Det fikk den danske kateketen til å respondere at han hadde satt opp nattverd fordi han trodde det var vanlig i Norge. I Danmark ville man aldri funnet på å ha altergang i en slik sammenheng. Altså var vi alle på vei inn til en gudstjeneste ingen av oss egentlig torde eller var forberedt på.

Gudstjenesten ble et kaos. Den danske presten gjorde lite for at norske konfirmanter skulle forstå hva han sa. Men kirka har flott takmaleri, så det var da noe man kunne se på. Da nattverden kom, ble kaoset komplett. Hvordan kneler man? Hva er opp og ned på nattverdkalken? Når skal brødet puttes i munnen?

Det meste av forutgående undervisning var visst gått konfirmantene hus forbi. Høytid og verdighet var fullstendig fraværende. På vei ut igjen etter gudstjenesten var diakonen og kateketen enige om én ting: aldri mer!

På vei hjem til Norge, på ferja mellom Frederikshavn og Larvik, skulle konfirmantene evaluere leiren og turen. Da kom den store overraskelsen. En av konfirmantene skrev om den indre ro som hun opplevde da hun, for første gang i livet, gikk til nattverd i Sulsted kirke. Aldri hadde hun opplevd noe lignende. En gudstjeneste i kaos, med svært høyt lydvolume, var fylt med indre ro og fred.

Det ble ikke «aldri mer». Eller jo, aldri mer ungdomsgudstjeneste uten nattverd.

IVAR SOLBU

Soknediakon i Sauherad

men noen høstet oss inn i store bunter,
bakte oss sammen til et grenseløst brød
og dette oss gav mildt med alle

FRA HEVNLYST TIL TJENESTE

Jeg har en venn som bor i India, 40 år, gift og far til tre. Han heter Kinsang.

Kinsang vokste opp i Himalaya. Han gikk på skole og ble stadig mobbet av de store gutta. Han var liten og kunne ikke ta igjen, men inne i ham vokste ønsket om hevn. Når han bare ble voksen, skulle han finne en måte å gi dem igjen på.

Kinsang kommer fra et samfunn der sykdom og hendelser blir sett som forårsaket av åndsmakter. Folk føler seg små og avmektige, og de bruker mye tid og penger på å holde seg inne med åndsmaktene.

En onkel av Kinsang, som jobbet på et misjons-sykehus, ble kristen og fortalte om en som het Jesus, som var veldig sterk og kunne gjøre absolutt alt. Kinsang lyttet og begynte å lure på om det var her løsningen lå til å få hevn over plageåndene,

om de var mennesker eller åndsmakter. Han bestemte seg for å bli en kristen.

Da valget var tatt, var det bare å forsøke å lære hvem denne Jesus var, og ikke minst, hva han kunne gjøre. Kinsang ble overrasket da han forsto at selv om Jesus var den sterkeste, valgte han ikke å bruke styrken sin til å få makt, men til å sette mennesker fri. Kinsang ble fri fra hevnløst og frykt for åndsmakter, og fordi han stadig snakket om Jesus og tok kamerater med for å lære mer, ble han fengslet. Kinsang var 17 år da han en kveld klatret ut av vinduet i fengslet og rømte.

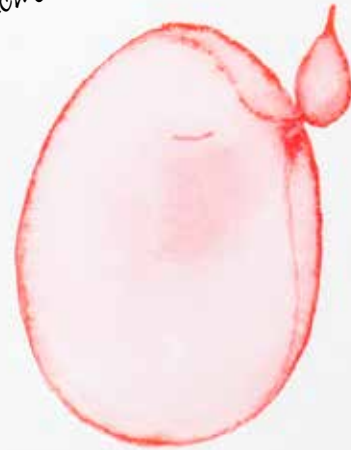
I dag er Kinsang et levende eksempel på at Jesus forvandler mennesker. Han er pastor og oversetter. Han organiserer leksehjelp til skolebarn og gir hjelp til enslige mødre og fattige. Og han forteller fortsatt om Jesus, som er så sterk at han vant over døden og dødens makt.

GRETHE RADDUM
Regionleder, Areopagos

Vi hadde såret hverandre så dypt. Du rakte frem et beger av tilgivelse og sa:

- Ta dette og del det mellom dere.

Å BLI EI DØR

Eg har vore på mange vandringar til det gamle pilegrimsålet Røldal. Gått i lag med folk frå psykisk helse, innsette og etterlatne etter sjølv mord.

Å gå gjev von. Går ein, vil ein leve. Går ein, er det for livet. Om det ikkje var ei framtid, ein veg for oss, ville me aldri bry oss om å gå.

På Haukelifjell, ved Dyrskar, finst ein gamal vegtunell frå 1900 som ein går gjennom. Tunellen er ikkje lenger heilt i stand. På venstre side har det opna seg eit hol, lys kjem inn i mørket og leier oss trygt gjennom. Så vert den vesle tunellen eit bilete på håp og forvandling. Lys og håp kjem på nye måtar og frå nye vinklar. Som eit menneske på sida av ein, eller ein ny tanke til hjelp på svarte dagar.

I Matteusevangeliet seier Jesus: «Eg var framand, og de tok imot meg; eg var naken, og de kledde meg; eg var sjuk, og de såg til meg; eg var i fengsel, og de vitja meg.»

Då spør dei gode folk: «Når såg me deg i fengsel, utan klede, svolt, tørst, framand eller sjuk?» Dei visste ikkje om det gode dei hadde gjort. Men Jesus svarte: «Alt de gjorde mot eit av desse minste syskena mine, det gjorde de mot meg.»

Ei dame sa ho hadde møtt veggen, ein skikkeleg hard sementvegg. No trengte ho nokon å snakke med. På trammen etter samtala spurte eg om ho no såg noka dør i veggen. Då såg ho på meg og sa: «I dag vart du døra mi.»

Langs diakonvegen vert det opna dører av mange slag. Somme av dei er vidopne, andre har trutna rundt karmen, må handsamast forsiktig. Ein og anna har mista nykkjelen, og må ha hjelp til leite etter han.

«Eg starta med mange tunge tankar, men dei var mest borte då eg kom fram til Røldal,» sa ei. «Trur *det* heiter nåde.»

EILIV ERIKSTEIN
Prostidiakon i Vest-Telemark

Et frø i jorden.
Snart skal det spire.
Er det slik det er?

DER KOM FLYET

Hun satt alene på rommet, og personalet ønsket at jeg skulle samtale med henne. De var usikre i møte med pasienten, og hadde ikke alltid blitt vennlig mottatt. De ville nok også teste meg – en lærer fra sykepleierutdanningen, underforstått: en teoretiker med lite klinisk teft. Hadde det noe for seg, det jeg ofte formidlet i undervisningen?

Vi satt nær hverandre, men slik at vi begge så ut av vinduet. Hun hadde to kosedyr i fanget, og jeg fikk en panda av henne og bemerket umiddelbart hvor varmt det var.

– Ja, og så trygt, kommenterte hun.

To fugler fløy forbi utenfor vinduet.

– Å, der kom flyet, sa hun spontant.

– Hvor skal det? spurte jeg.

– Til Bergen, vel, det er der jeg kommer fra.

Som ved et trylleslag framsto hun levende og vital med hele sitt fargerike, men svært slitsomme liv. Mimikken endret seg, kroppen og bevegelsene formidlet innlevelse, språket fløt varmt og artikulert. Vi samtalte om oppvekst, familie, gode og vonde livserfaringer.

Fortsatt dukker det opp minner og bilder fra dette møtet. Hun lærte meg en vei inn til det skjulte og det som var lagret i minnene.

Hver gang jeg møter en person med hukommelsesproblemer, er det denne erfaringen som dukker opp. Ingen er bare en diagnose. Alle har rom – lukkede eller bortgjemte – som kan åpnes ved nysgjerrighet, vennlighet eller øyekontakt. Med ren realisme og saklighet hadde vi aldri kommet til Bergen, og hun hadde ikke fått vist sin fortsatt beste – og friske – side.

LIV BERIT CARLSEN

Sykehusdiakon, Diakonhjemmet Sykehus

Tenk at jeg også hadde det i meg!

KORSET I EL SALVADOR

Jeg var ofte på besøk i den lutherske kirken i El Salvador. Den ble stadig plaget av landets militære regjering for sitt modige diakonale arbeid. En blodig borgerkrig herjet i El Salvador, et navn som betyr Frelserens land.

En novemberdag i 1989 stormet en gruppe militære inn i kirken. Nå skulle de stoppe munnen på biskop Medardo Gomez en gang for alle. De dro ham med seg ut av kirken. Vi skjønte alle at hans liv var i fare. Den brutale hæren hadde akkurat drept seks katolske prester.

På vei ut av kirken oppdager overgriperne et stort hvitmalt kors. På korset hadde menigheten skrevet ned sine små gleder og dype sorger. De hadde nevnt alle myndighetenes overgrep og skrevet ned all sin lidelse; tortur, vold, sult og drap. De var redde og tryglet om respekt for menneskerettighetene og en slutt på kidnappinger av kvinner og barn. Og helt spesielt ba de om beskyttelse for flyktningene som hadde søkt tilflukt i kirken. Alt sto skrevet på korset.

De militære ble rasende og arresterte både biskopen, diakoniarbeiderne og det «fordervende og ødeleggende» korset. Mens kirkens folk ble satt bak lås og slå, ble korset plassert ved inngangsdøra.

I El Salvador ble den lutherske kirken stadig beskyldt for kriminell aktivitet. Men nå sto korset og lyste ved inngangsdøra, mens politiet,

de militære og presidenten diskuterte hva de skulle gjøre med korset og kirkens folk.

Krigen fortsatte med full styrke. Biskop Medardo Gomez og hans stab ble omsider løslatt, og kirken fortsatte sitt diakonale arbeid. Gjennom media hadde kirken og korset fått stor oppmerksomhet. Alle hadde hørt om korset som ble arrestert, og budskapet på korset hadde satt fokus på arbeidet blant fattige og forfulgte.

Politiet torde ikke lenger beholde korset på politistasjonen, der alle besøkende kunne lese hva som sto skrevet, alle anklager, all lidelse og alle fortvilte bønner. Det «fordervende og ødeleggende» korset ble sendt til justisdepartementet, hvor det også ble plassert sentralt på venterommet. Dit kom alle fattige og forfulgte som daglig ba for sine liv hos justisministeren.

Ferden brakte korset helt til presidenten, Alfredo Cristiani. I mellomtiden hadde den amerikanske ambassadøren i San Salvador lovet å gjøre sitt beste for at korset skulle komme uskadet tilbake til kirken.

De militære lederne og de mektige i El Salvador visste ikke hva de skulle gjøre med korset. De fryktet kraften i alt som sto skrevet på det. Til slutt brakte de det tilbake til kirken. Men da hadde forvandlingen allerede skjedd; korset hadde gitt sin stemme til dem som tidligere ikke var blitt hørt.

PETTER SKAUEN

Diakon, bistandsarbeider og fredsmegler

et speil i fjellsiden over rjukan
sender sollys ned på torget i vintermørket
for meg er du et slikt speil
mot et annetledes sted, over skyggene

Billedkunstner Eli Hovdenak er utdannet ved SHKS, Statens Kunstakademi og Forfatterutdanningen ved Norsk Barnebokinstitutt. Hun debuterte i 1985 og har siden hatt en rekke separatutstillinger.

Bildene hennes er innkjøpt av bl.a. Norsk Kulturråd, Riksgalleriet og Nasjonalgalleriet samt en rekke kommuner.

Eli Hovdenak har utsmykket Hunderfossen lekeland, Ullevål pasienthotell og Kripes i Oslo. Hun har vært medlem av innkjøpskomiteen til Nasjonalgalleriet og jurymedlem ved Statens Høstutstilling.

I 2014 debuterte hun som forfatter med bildeboka «Øya».

Påskemeditasjoner ©Diakonhjemmet 2015

Illustrasjoner: Eli Hovdenak

Prosjektansvarlig: Sindre Skeie

Prosjektkoordinator: Elisabeth Hove

Redaksjonskomite: Sindre Skeie, Aud Irene Svartvasmo og Elisabeth Nilsen Aas

Design og dtp: **2K/DENMARK** · www.2kdenmark.com

Trykk og bokbind: Scanprint, Horsens

For bestilling av flere hefter, kontakt Elisabeth Hove, tlf: 22451786

eller e-post: hove@diakonhjemmet.no

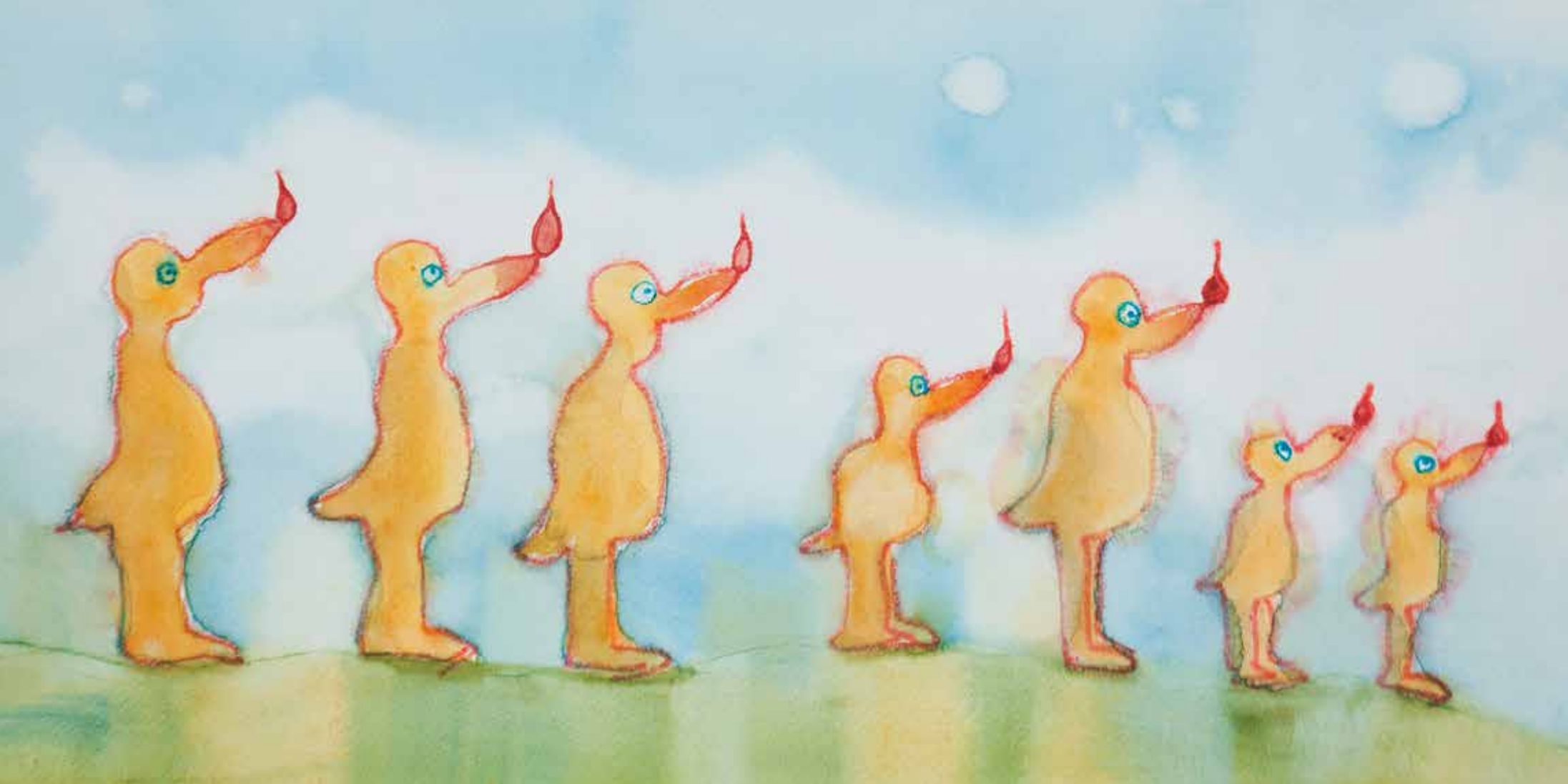

Diakonhjemmet

Diakonveien 14, 0319 Oslo

22 45 15 00

www.diakonhjemmet.no

**ER DU PASIENT ELLER PÅRØRENDE VED DIAKONHJEMMET SYKEHUS
OG ØNSKER NOEN Å SNAKKE MED?**

Prestetjenesten på Diakonhjemmet Sykehus er døgnbemannet
og nås via sykehusets hovedresepsjon, tlf: 22 45 15 00

Sykehusprestene er:

Aud Irene Svartvasmo, tlf: 22 45 48 32, e-post: aud.i.svartvasmo@diakonsyk.no

Jarl Bøhler, tlf: 22 45 15 19, e-post: jarl.bohler@diakonsyk.no

Kjersti Håland, tlf: 22 45 15 18, e-post: kjersti.haland@diakonsyk.no

Sykehusdiakon: **Liv Berit Carlsen**, tlf: 22 45 40 93, e-post: liv.berit.carlsen@diakonsyk.no

Ønsker du en samtalepartner fra et annet tros- eller livssynssamfunn
eller fra Human-Etisk forbund, kan prestetjenesten formidle kontakt med
«Samtalepartnere for tro og livssyn» ved Oslo universitetssykehus.

**ER DU BEBOER ELLER PÅRØRENDE VED SAGENEHJEMMET
OG ØNSKER NOEN Å SNAKKE MED, KONTAKT PREST ELLER DIAKON
I SAGENE MENIGHET:**

Prest **Gro Haaversen Barth**, tlf: 23 62 92 93, e-post: gro.haaversen.barth@oslo.kirken.no

Diakon **Gunnel Johansson Rø**, tlf: 23 62 92 98, e-post: gunnel.johansson.ro@oslo.kirken.no

**ER DU STUDENT ELLER ANSATT VED DIAKONHJEMMET HØGSKOLE
OG ØNSKER NOEN Å SNAKKE MED?**

Studentprest i Oslo:

Line Heiberg Ringen, tlf: 22 45 19 15, e-post: line.heiberg.ringen@diakonhjemmet.no

Studentdiakon **Elisabeth Nilsen Aas**, tlf: 22 45 19 28, e-post: nilsenaas@diakonhjemmet.no

Studenter i Sandnes kan kontakte studentpresten i SIS:

Stefan Emmerhoff, tlf: 51 83 23 88 / 901 55 074, e-post: stefan.emmerhoff@uis.no

Bildene i dette heftet er laget
av kunstneren Eli Hovdenak.
Hvert bilde tar utgangspunkt
i en forvandling i naturen eller
i påskens fortellinger.

- Fra larve til sommerfugl
- Fra is til vann
- Fra egg til kylling
- Fra korn til brød
- Fra druer til vin
- Fra død til liv
- Fra knopp til blomst
- Fra mørke til lys

De korte tekstene knyttet til
hver forvandling er skrevet av
Sindre Skeie.

Diakonhjemmet

Diakonveien 14, 0319 Oslo
22 45 15 00
www.diakonhjemmet.no